

ЛИКВИДАЦИЈА ЈЕДНОГ ОКУПАТОРСКОГ СЛУТЕ

Почетком лета 1941. године у Бајиној Башти није било партијске организације, али су Рајак Павић Јевић и Миленко Топаловић били чланови Партије и били су, преко Вуколе Дабића, повезани са Окружним комитетом КПЈ за ужички округ.

Почетком јула група од десетак омладинаца, ученика гимназије, занатлија и трговачких помоћника, основала је неки логор на Калуђерским Барама, тобоже да ту заједно проведу одмор. Чланови Партије су се повезали с овом групом. Пред формирање Рачанске партизанске чете Миленко Топаловић унутио је преко Мије Јовановића и Љубише Тришића поруку свим симпатизерима Партије и људима блиским Партији да се окупљају на Соколини. На Соколини је крајем јула већ била група од седам другова, који ће касније бити језгро Рачанске партизанске чете. Поред осталих, свом језгру се рано припојила и читава група омладинаца из „логора за летовање“ на Калуђерским Барама. Међу њима су били Аца Стаменић и Мија Нинчић. Ова борбена група још није била формирана као чета нити је имала комаидни кадар. Рајак Павић Јевић био је нека врста везе са осталим људима из округа, а дужност комесара групе обављао је Миленко Топаловић. Њих два у то време били су једини чланови Партије у групи.

Са Соколине су упућиване мање патроле у оближња села ради набавке хране и политичког рада у народу. Поједнци су силазили у град и одлазили на плажу на Дрини, где се окупљала омладина. Ту су вођени разговори о одласку у чету и прикупљању хране...

Пошто је формирана и изабрала командира и комесара, чета је убрзо почела да расте. У аугусту је имала 36 бораца и већ је изводила прве веће акције. Прва акција чете била је спаљивање општинске архиве у Солотуши. Одмах затим спаљена је општинска архива у Рачи. Онда је дошло до напада на жандармеријску станицу у Перућцу. Посада од пет-шест жандарма је разоружана и њихово оружје је заплењено. Један жандарм није хтео да преда оружје па је убијен, а остали су пуштени кућама, али им је забрањено да више не ступају у службу окупатора.

Нешто касније разоружана је жандармеријска посада у Бајиној Башти. Ту је било 38 жандарма. Били су смештеки на пери-

ферији варошице, у кафани „Тара“. У центру варошице налазила се тада немачка команда места са посадом од 16 војника. Рачанска чета, под командом Душана Јерковића, сиустила се у Бајину Башту и у поноћ опколила жандармеријску станицу. Најпре је отворена кратка митраљеска ватра, а затим је пет-шест бораца Рачавске чете упало у станицу и изненађеним жандармима рекло да су опкољени и да се предају. Нико од њих није ни покушао да пружи отпор. Сви су се предали. Један жандармеријски поднаредник је одмах изјавио да жели да постане партизан и примљен је у чету. Остали су пуштени кућама.

Пошто смо разоружали жандарме у Бајиној Башти, чета је дошла до 38 пушака, доста муниције, одеће, обуће и остале опреме и у свој логор на Тари вратила се без губитака.

Тадашњи срески начелник у Бајиној Башти већ је био познат по сврепости и лакејском служењу окупатору. Дознало се да је он тих дана почео да прети породицама партизана како ће „ускоро с њима рашчистиш“. У чети је одлучено да се тај слуга окупатора ликвидира. Тај задатак поверен је омладинцима Рајку Тадићу и Мији Нинчићу. Њих двојица, наоружани револверима, сишли су у варошицу и сместили се у једну кућу преко пута немачке команде. Срески начелник је оваког дана долазио у немачку команду на договарање. Чекали су га. Био је 20. август. Измлеђу 8 и 9 часова срески начелник је аутомобилом дошао пред немачку команду. Партизански омладинци су се одједном нашли пред начелником и са неколико револверских метака оборили га на земљу. Изненађење је било потпуно. Успели су да се брзо изгубе и још истог дана стигли су у логор на Тари.

Орески начелник био је тешко рањен. Одмах су на место догађаја стигли немачки војници и остали њихо-зи помагачи. Хитно је затражен аутомобил да се рањени срески начелник пребаци у болницу, али док је аутомобил стигао, он је већ умро. . .

Мија ЈОВАНОВИЋ